

Legea Cu privire la ajutorul social

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege reglementează cadrul legal privind garantarea posibilităților egale pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social la un nivel garantat de stat.

Articolul 2. Scopul legii

Prezenta lege are drept scop asigurarea unui venit lunar minim garantat pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al fiecărei familii și cu nevoia acesteia de asistență socială.

Articolul 3. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate semnifică:

familie – două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași locuință și se întrețin dintr-un buget comun. Beneficiază de drepturile de familie și orice persoană adultă care nu face parte dintr-o familie;

solicitant – unul dintre membrii adulți ai familiei în privința căruia nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei sau reprezentantul legal al familiei care depune cererea de acordare a ajutorului social;

ajutor social – plată lunară în bani acordată familiei defavorizate;

ajutor pentru perioada rece a anului - exclusă;

venit lunar minim garantat al familiei – nivel minim calculat al venitului lunar garantat de stat unei familii;

venit global mediu lunar al familiei (denumit în continuare venit global al familiei) – media lunară a sumei mijloacelor obținute de familie;

familie defavorizată – familie care are un venit global mediu lunar mai mic decât venitul lunar minim garantat și care a acumulat, la indicatorii de bunăstare, un punctaj mai mic sau egal cu cel stabilit pentru evaluarea bunăstării familiei.

activități de interes comunitar – activități utile comunității, organizate, conduse și controlate de către primar.

Articolul 4. Sfera de acțiune a prezentei legi

Acțiunea prezentei legi se extinde asupra familiilor ai căror membri sînt cetățeni ai Republicii Moldova, străinii specificați la art.2 alin.(1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

Capitolul II. DREPTUL LA AJUTOR SOCIAL, CUANTUMUL ȘI MODUL DE STABILIRE A ACESTUIA

Articolul 5. Dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului

(1) De dreptul la ajutor social beneficiază familiile defavorizate în cazul în care toți membrii adulți ai acestora se încadrează în cel puțin una dintre următoarele situații:

- a) au atins vîrsta necesară pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă conform legislației;
- b) sînt persoane încadrate în gradul de dizabilitate severă sau în alte grade și tipuri de dizabilitate stabilite de Guvern;
- c) sînt șomeri înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă și nu refuză participarea la activitățile de interes comunitar;
- d) se află în perioada dintre săptămîna a 30-a de sarcină și săptămîna a 12-a după naștere în cazul în care copilul se naște mort sau moare în perioada concediului postnatal, ori îngrijește un copil pînă la vîrsta de 3 ani;
- e) îngrijesc un membru/membri ai familiei care, din motive de sănătate, necesită îngrijire din partea unei terțe persoane, în condițiile stabilite de Guvern;
- f) realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial, din activitatea de antreprenariat sau din activități legate de folosirea terenurilor agricole din extravilanul localităților, în condițiile stabilite de Guvern;
- g) au activat în calitate de zilieri conform condițiilor stabilite de Guvern.

(1-1) Dacă minorul are capacitatea deplină de exercițiu în conformitate cu art. 26 din Codul civil și confirmă unul dintre statutele ocupaționale prevăzute în alin. (1) din prezentul articol, acesta este considerat adult în sensul prezentei legi. În caz contrar, acesta este considerat copil în condițiile stabilite de Guvern.

(2) - abrogat;

(3) La determinarea dreptului la ajutor social se exclud membrii familiilor care:

- a) nu locuiesc la adresa la care își au domiciliul, fapt confirmat prin ancheta socială;
- b) execută o pedeapsă privativă de libertate;
- c) satisfac serviciul militar în termen;
- d) se află la întreținerea statului.

(4) Situațiile specificate la alin. (1) lit. d) pot fi invocate concomitent de diferiți membri ai familiei doar pentru copiii cu mame diferite, iar situațiile specificate la lit. e) a aceluiasi alineat pot fi invocate doar de un singur membru al familiei.

Articolul 6. Quantumul ajutorului social

(1) Quantumul lunar al ajutorului social se stabilește ca diferență între venitul lunar minim garantat al familiei și venitul global al acesteia.

(2) În cazul în care quantumul lunar al ajutorului social calculat pentru o familie este mai mic de 25 de lei, ajutorul social se va stabili în quantum de 25 de lei pe lună.

(3) Quantumul lunar al ajutorului social poate fi diminuat pentru familiile cu șomeri și/sau zilieri în cazul în care aceștia nu respectă prevederile privind participarea pe piața muncii, aprobate de Guvern.

(4) În cazul în care un membru/membri adulți ai familiei beneficiare de ajutor social s-au încadrat în câmpul muncii, dreptul la ajutor social poate fi stabilit în continuare pentru o perioadă determinată, quantumul, condițiile și modul de acordare a acestuia fiind stabilite de Guvern.

(5) Partea din quantumul ajutorului social datorată prezenței copiilor într-o familie poate fi calculată și plătită separat, condițiile, modul de acordare și de utilizare a acestei părți a ajutorului social fiind stabilite de Guvern.

Articolul 7. Venitul lunar minim garantat

(1) Venitul lunar minim garantat al familiei reprezintă suma quantumurilor veniturilor lunare minime garantate stabilite pentru fiecare membru adult și copil din familie, calculată conform scării de echivalență, în baza structurii familiei.

(2) Quantumul venitului lunar minim garantat pentru un adult și pentru un copil se stabilește anual de către Guvern.

(3) La stabilirea venitului lunar minim garantat pentru un adult se utilizează următoarea scară de echivalență:

- a) 100% din venitul lunar minim garantat pentru solicitant;

- b) 70% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare alt membru adult al familiei;
- c) plus 20%, 30% sau 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare adult încadrat respectiv în gradul de dizabilitate medie, accentuată sau severă;
- d) plus 10% din venitul lunar minim garantat dacă persoana încadrată într-un grad de dizabilitate este unicul adult din familie.

(4) La stabilirea venitului lunar minim garantat pentru un copil se utilizează următoarea scară de echivalență:

- a) 100% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil;
- b) plus 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil încadrat respectiv în gradul de dizabilitate medie sau accentuată și plus 60% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil încadrat în gradul de dizabilitate severă.

(5) Pentru membrii de familie specificați la art. 5 alin. (11), cuantumul venitului lunar minim garantat se calculează în funcție de statutul confirmat: cel de adult sau cel de copil.

(6) Venitul lunar minim garantat se indexează în fiecare an, la data de 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului premergător. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

Articolul 8. Venitul global al familiei

(1) La stabilirea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile obținute în formă bănească din munca retribuită, veniturile din toate tipurile de activitate antreprenorială, veniturile realizate din folosirea terenurilor agricole și a loturilor de pământ, precum și alte tipuri de venituri, inclusiv cele din proprietate. În cazul prestațiilor de asigurări și de asistență socială, se iau în calcul cuantumulurile stabilite.

(2) La evaluarea bunăstării familiei în vederea stabilirii ajutorului social se iau în considerare componența familiei și bunurile mobile și imobile pe care le are în proprietate/folosință familia, utilizând un set de caracteristici care identifică bunăstarea.

(3) Deținerea anumitor bunuri mobile și imobile, precum și unele caracteristici ale familiei sînt considerate drept indicator al bunăstării, exprimat în puncte.

(4) Dacă punctajul este mai mare decît cel stabilit, familia nu este eligibilă pentru acordarea dreptului la ajutor social.

(5) Modul de evaluare a bunăstării familiei și setul de caracteristici pentru evaluarea bunăstării familiei, exprimate în puncte, se aprobă de către Guvern.

(6) La calcularea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile curente realizate de membrii acesteia.

Articolul 9. Stabilirea ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului

(1) Ajutorul social se stabilește de către structura teritorială de asistență socială.

(2) Ajutorul social se stabilește în baza cererii înregistrate pentru acordarea ajutorului social, depusă de unul dintre membrii familiei cu capacitate deplină de exercițiu, desemnat de aceasta, sau, în cazurile prevăzute de lege, de către reprezentantul legal al acesteia.

(3) Termenul de luare a deciziei privind acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social nu va depăși 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării cererii cu toate documentele necesare.

(4) Dreptul la ajutor social în baza unei cereri se stabilește pentru o perioadă ce nu va depăși un an, cu excepția familiilor formate dintr-un singur membru pensionar sau cu dizabilitate severă, pentru care termenul nu va depăși 2 ani. În cazul creșterii veniturilor salariale ale familiei cu până la 50% din veniturile salariale declarate la stabilirea dreptului, familia trebuie să raporteze schimbarea venitului în 3 luni din momentul intervenirii schimbărilor, cuantumul ajutorului social oferit urmând a fi revizuit. În cazul altor schimbări, condițiile de raportare a schimbărilor și de revizuire a dreptului la ajutor social se stabilesc de către Guvern.

(5) Ajutorul social se acordă începând cu luna în care a fost înregistrată cererea de acordare a ajutorului social la structura teritorială de asistență socială.

(6) Beneficiarul utilizează ajutorul social în folosul familiei, în mod primordial pentru satisfacerea necesităților privind alimentația, vestimentația, locuința, igiena, îngrijirea medicală, educația și școlarizarea obligatorie a copiilor.

(7) Beneficiarul de ajutor social semnează un acord de cooperare cu structura teritorială de asistență socială, în condițiile stabilite de Guvern, prin care își asumă responsabilitatea utilizării ajutorului social conform destinației și necesităților prevăzute la alin. (6).

(8) Pentru familiile cu copii în situație de risc, managerul de caz este responsabil de monitorizarea utilizării ajutorului social conform prevederilor acordului de cooperare, folosind în calitate de criteriu de bază în procesul monitorizării respectarea de către

părinți/alți îngrijitori a interesului superior al copilului și satisfacerea necesităților acestuia.

(9) Structura teritorială de asistență socială creează, în condițiile stabilite de Guvern, comisii care, selectiv, verifică la reședința curentă a solicitantului/beneficiarului autenticitatea informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social și întocmesc ancheta socială. Comisiile sînt constituite dintr-un număr impar de membri, nu mai mic de 3 persoane, și includ reprezentanți ai structurii teritoriale de asistență socială, reprezentanți delegați ai autorităților administrației publice locale și reprezentanți ai societății civile.

(10) La sesizarea șefului structurii teritoriale de asistență socială, a reprezentanților autorităților administrației publice locale, precum și la autosesizare, comisiile verifică la reședința curentă a beneficiarului corectitudinea utilizării ajutorului social conform prevederilor alin. (6), întocmind raportul de utilizare a ajutorului social.

(11) Pentru neîndeplinirea de către beneficiar a obligațiilor asumate în acordul de cooperare, șeful structurii teritoriale de asistență socială, în termen de 5 zile lucrătoare de la data întocmirii raportului de utilizare a ajutorului social, avertizează, în scris, beneficiarul despre încetarea dreptului la ajutor social în cazul constatării de către comisie a neîndeplinirii repetate a obligațiilor.

Articolul 9-1. Stabilirea repetată a dreptului la ajutor social

(1) Cererea de acordare repetată a ajutorului social se consideră cererea depusă în termen de 12 luni de la expirarea sau încetarea dreptului inițial la ajutor social.

(2) Dreptul de a beneficia repetat de ajutor social se condiționează, în cazul familiilor cu șomeri și/sau zilieri, de necesitatea întrunirii cerințelor adiționale privind statutul ocupațional al membrilor familiei, conform prevederilor aprobate de Guvern.

(3) Cererea de acordare repetată a ajutorului social poate fi depusă cu 30 de zile înainte de expirarea termenului primar de a beneficia de ajutor social.

(4) Dreptul de a beneficia repetat de ajutor social în baza unei cereri se stabilește pentru o perioadă ce nu va depăși un an și va fi revizuit la intervenirea oricărei schimbări ce ar putea influența dreptul la ajutor social sau cuantumul ajutorului social stabilit conform prevederilor aprobate de Guvern.

Capitolul III. MODUL DE PLATĂ ȘI DE FINANȚARE A AJUTORULUI SOCIAL

Articolul 10. Plata ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului

(1) Plata ajutorului social se face, pentru luna precedentă, de către prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar.

(2) - abrogat;

(3) Regulamentul privind modul de stabilire și plată a ajutorului social se aprobă de către Guvern.

Articolul 11. Modificarea cuantumului ajutorului social

(1) Modificarea cuantumului ajutorului social se efectuează în următoarele situații:

a) modificarea venitului lunar minim garantat al familiei, cuantumului venitului net normat pentru gospodăriile țărănești și auxiliare și/sau modificarea cuantumului pensiilor, alocațiilor sociale sau prestațiilor sociale;

b) modificarea informațiilor care au fost depuse anterior.

(2) Modificarea cuantumului ajutorului social se efectuează de către structura teritorială de asistență socială.

Articolul 12. Încetarea dreptului la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului

(1) Dreptul la ajutor social încetează în următoarele cazuri:

a) familia nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege;

b) familia își schimbă locul de trai;

c) persoana solitară care a beneficiat de ajutor social a decedat sau a fost declarată dispărută.

d) prin ancheta socială s-au depistat schimbări în datele indicate în cerere, fapt ce influențează dreptul la ajutor social;

d1) familia a refuzat întocmirea anchetei sociale la reședința curentă;

e) șomerul înregistrat la subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă a refuzat neîntemeiat un loc de muncă corespunzător sau a refuzat neîntemeiat participarea la una dintre măsurile active de ocupare a forței de muncă oferite de subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă la care este înregistrat ori a refuzat în mod repetat prestarea unor activități de interes comunitar sau a refuzat semnarea acordului de prestare a activităților de interes comunitar;

f) familia a refuzat semnarea acordului de cooperare;

g) familia care a semnat acordul de cooperare nu îndeplinește repetat obligațiile asumate.

(1-1) În situațiile specificate la alin.(1) lit. e), f) și g), familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare repetată a ajutorului social pe o perioadă de 6 luni consecutive din luna stopării dreptului la ajutor social.

(1-2) Dreptul la ajutor social încetează după cum urmează:

a) începînd cu luna următoare celei în care s-au produs situațiile specificate la alin. (1) lit. a)-d);

b) din luna în care se produc situațiile specificate la alin. (1) lit. d1)-g).

(2) În termen de 15 zile de la data emiterii deciziei, structura teritorială de asistență socială informează în scris beneficiarul cu privire la încetarea dreptului la ajutor social.

Articolul 13. Contestarea

Deciziile privind acordarea, neacordarea ori încetarea dreptului la ajutor social, privind modificarea cuantumului ajutorului social, precum și cele privind recuperarea sumelor încasate nejustificat, pot fi contestate în instanța de contencios administrativ.

Articolul 14. Finanțarea ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului

Finanțarea ajutorului social stabilit conform prezentei legi se efectuează din mijloacele bugetului de stat, prin intermediul bugetului asigurărilor sociale de stat.

Articolul 15. Evidența beneficiarilor de ajutor social și de ajutor pentru perioada rece a anului

Evidența beneficiarilor de ajutor social se efectuează de către structura teritorială de asistență socială, Casa Națională de Asigurări Sociale și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin crearea unui sistem informațional automatizat.

Capitolul III-1. -abrogat.

Articolul 15-1. - abrogat.

Capitolul III-2. ACTIVITĂȚI DE INTERES COMUNITAR

Articolul 15-2. Organizarea activităților de interes comunitar

(1) Șomerii înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social prestează, la solicitarea primarului, activități de interes comunitar, cu respectarea duratei normale a timpului de muncă și a normelor de securitate și sănătate în muncă.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) șomerii din familiile care au fost incluse în lista de plată, pentru care suma stabilită a ajutorului social este de până la 30% inclusiv din nivelul venitului lunar minim garantat, sau șomerii din familiile beneficiare care se află în una din situațiile ce nu permit implicarea în activități de interes comunitar, în condițiile stabilite de Guvern.

(3) Numărul de ore pentru prestarea activităților de interes comunitar se calculează de către structura teritorială de asistență socială, prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Asistența Socială”, pentru fiecare familie, proporțional cu quantumul ajutorului social de care beneficiază aceasta, dar nu va depăși 40 de ore pe lună.

(4) Modalitatea de organizare a activităților de interes comunitar, tipul lucrărilor, calculul numărului de ore, evidența și controlul acestor activități sînt stabilite de Guvern.

Articolul 15-3. Responsabilitățile primarului în desfășurarea activităților de interes comunitar

(1) Pentru desfășurarea activităților de interes comunitar, primarul asigură:

a) întocmirea anuală a unui plan de acțiuni de interes comunitar, aprobat de către consiliul local/municipal, care poate fi revizuit la necesitate;

b) ținerea evidenței persoanelor care prestează activități de interes comunitar și a numărului de ore efectuate de către acestea;

c) instructajul privind normele de securitate și sănătate în muncă pentru persoanele care prestează activități de interes comunitar;

d) afișarea lunară, la sediul primăriei, a planului de acțiuni de interes local pentru luna în curs, precum și a situației activităților realizate în lunile anterioare.

(2) Primarul transmite lunar către structura teritorială de asistență socială lista persoanelor care au prestat și a celor care au refuzat prestarea activităților de interes comunitar. În cazul în care nu este transmisă lista persoanelor care au prestat/au refuzat prestarea activităților menționate, dreptul acestora la ajutor social pentru luna respectivă nu încetează. Refuzul de a semna acordul de prestare a activităților de interes comunitar de către persoana care urmează să presteze aceste activități

conform prezentei legi se echivalează cu refuzul de a presta activități de interes comunitar.

(3) Refuzul beneficiarului de a presta activități de interes comunitar este documentat printr-un proces-verbal, întocmit de către primar împreună cu reprezentanții autorității administrației publice locale și ai societății civile, care este transmis către structura teritorială de asistență socială. În termen de 5 zile lucrătoare de la data recepționării procesului verbal de constatare a refuzului, șeful structurii teritoriale de asistență socială avertizează beneficiarul în scris cu privire la încetarea dreptului la ajutor social din motivul refuzului său repetat de a presta activități de interes comunitar.

Articolul 15-4. Garanții pentru persoanele care prestează activități de interes comunitar

(1) Persoanelor care prestează activități de interes comunitar li se va garanta respectarea drepturilor și a intereselor lor, de asemenea acestea nu vor fi obligate să presteze activități ce lezează onoarea și demnitatea umană.

(2) Persoanele care prestează activități de interes comunitar au dreptul să fie informate în scris, sub semnătură, despre activitățile ce urmează a fi prestate, precum și despre perioadele de prestare a acestora.

(3) Persoanele care prestează activități de interes comunitar vor fi informate cu privire la normele de securitate și sănătate în muncă și li se va asigura echipamentul necesar pentru prestarea acestor activități.

Capitolul IV. RESPONSABILITĂȚI

Articolul 16. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

1) Încălcarea prezentei legi atrage răspunderea prevăzută de legislație.

(2) Solicitantul este obligat să prezinte informații complete și veridice organului cu drept de stabilire a ajutorului social.

(3) În cazul prezentării unor informații incomplete, greșite sau al neinformării despre schimbările ce au intervenit în structura și quantumul veniturilor sau în circumstanțele familiei, fapt ce a influențat quantumul ajutorului social, beneficiarul restituie întreaga sumă care i-a fost plătită nejustificat.

(4) Angajații structurii teritoriale de asistență socială cu drept de stabilire a ajutorului social poartă răspundere disciplinară, civilă sau contravențională pentru încălcarea termenelor de luare a deciziei.

Articolul 17. Controlul asupra corectitudinii stabilirii ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului și a utilizării mijloacelor financiare

(1) Controlul asupra corectitudinii stabilirii și utilizării conform destinației a mijloacelor financiare alocate se exercită de către organele de control abilitate.

(2) Verificarea informațiilor prezentate pentru stabilirea ajutorului social se efectuează de către structura teritorială de asistență socială prin schimbul de informații dintre sistemele informaționale, pe baza certificatelor prezentate, a actelor confirmative sau a anchetelor sociale, conform legislației.

(3) Verificarea aplicării corecte și unitare a prezentei legi este efectuată de către Inspectoratul Social de Stat.

Capitolul VI. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 18. Intrarea în vigoare și perioada tranzitorie

(1) Prevederile prezentei legi se aplică:

a) pentru familiile cu cel puțin un membru încadrat într-un grad de dizabilitate – de la 1 octombrie 2008;

b) pentru familiile cu unul sau mai mulți copii – de la 1 ianuarie 2009;

c) pentru celelalte familii – de la 1 iulie 2009.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data adoptării:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în corespundere cu prevederile prezentei legi;

b) va elabora și aproba actele normative necesare pentru reglementarea mecanismului de implementare a prezentei legi;

c) va elabora cadrul legal și va crea condițiile necesare pentru instituirea, în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei a Inspecției sociale, care va evalua și monitoriza procesul de implementare a prezentei legi.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021